

SEMINÁRNÍ PRÁCE

bk417 Dějiny úpolových sportů

ŠERM - změny v mužských kategoriích

ve kterých se

na jednotlivých OH soutěžilo

VYPRACOVALA:

Ivona Palová (UČO: 259593)

SEBS 1 – III.semestr

PEDAGOG:

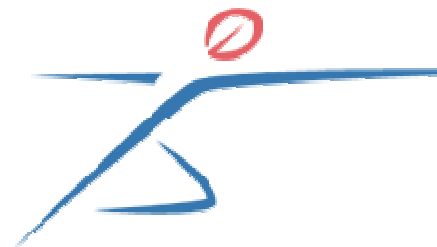
PhDr.Bc.Zdenko Reguli, Ph.D.

Fakulta sportovních studií – Katedra gymnastiky a úpolů

Údolní, 602 00 Brno

OSNOVA:

- 1./ Pojmenování problematiky o které pojednává seminární práce (str. 2)
- 2./ Stručná historie šermu (str. 2 – 7)
- 3./ Základní charakteristika sportovního šermu (str.7)
- 4./ Základní popis šermířských zbraní a vybavení (str.8 – 10)
- 5./ Šerm na OH – změny v mužských kategoriích ve kterých se soutěžilo (str.11 – 13)
- 6./ Grafické znázornění počtu mužských šermířských kategorií na jednotlivých OH (str. 14)
- 7./ Grafické znázornění počtu zlatých medailí mužských šermířských kategoriích novodobé historie OH (str. 15)
- 8./ Grafické znázornění procentuelního podílu zlatých medailí mužských šermířských kategoriích v novodobé historii OH (str. 16)
- 9./ Závěr (str.17)
- 10./ Použitá literatura a zdroje (str.17)

1./ Pojmenování tématu seminární práce

Šerm – změny v mužských kategoriích ve kterých se na jednotlivých OH soutěžilo

2./ Stručná historie šermu

Slovo šerm pochází ze středohornoněmeckého schërmen, které doslova znamenalo potýkání se se zbraní, bojování. Podstata šermu je po celá tisíciletí stejná: boj dvou stejně (či přibližně stejně) vyzbrojených soupeřů sečnými či bodnými zbraněmi, kde cílem boje je zasáhnout soupeře a sám nebyť zasažen. Tuto „ideu“ má i současný sportovní šerm, kde k výše zmíněnému přibýlo ještě „zasáhnout dříve“ než soupeř.

V současné době existují následující druhy šermu:

- Sportovní šerm – šermuje se fleretem, kordem a šavlí
- Kendó – japonský sportovní šerm bambusovým mečem
- Paarikaoba – gruzínský druh šermu (provozuje se pouze v Gruzii)
- Scénický – šerm provozovaný na divadle či filmu
- Historický – snaha o rekonstrukci dobových šermířských škol

Pozn. mimo citaci textu * Šerm různými zbraněmi různých kultur

ŠERM VE STAROVĚKU

- Vznikl ve starověkých říších dálného východu
- První zprávy pochází z Indie, kde se šermu věnovali především kněží
- Nejstarším vyobrazením šermířského utkání je reliéf z chrámu Medinet Habu nedaleko egyptského Luxoru
- Šerm se provozoval jako hra i jako průprava k válce
- Tvar ani délka mečů ve středověku se téměř neměnil. Meče byly krátké, s čepelí oboustranně broušenou a krátkou příčkou (záštitou), chránící ruku třímající rukojeť

ŠERM VE SPARTĚ

- V ovládní meče byli cvičeni tehdejší plně profesionální vojáci
- Šerm v Řecku byl silový, primitivní. Meče byly krátké a poměrně těžké
- Převažoval sek mečem shora dolů, zleva doprava a zprava doleva
- Specialitou Řecka a Říma byly seky na dolní končetiny, zejména podkolenní šlachy či rozkrok a holeně

ŘÍMSKÉ VOJSKO

- Římský voják prodělával tvrdý výcvik v šermu krátkým ocelovým římským mečem a kopím
- Šermovalo se krátkým mečem, dobře vyváženým, s ostrou špičkou, který měl od 4.st. př. Kr. již výhradně ocelovou čepel dlouhou cca 45 – 70 cm, oboustranně broušenou.
- Délka meče se začala prodlužovat asi ve 2.st. po Kr.
- Šerm byl poměrně těžkopádný, závislý na fyzické síle a kondici bojovníka. Útoky byly vedeny většinou sekem, výjimečně bodem

GLADIÁTORSKÉ HRY

- Způsobily největší rozmach šermu ve starověku
- V aréně proti sobě často šermovala i stovka gladiátorů

ŠERM VE STŘEDOVĚKU

- ❖ Neustálé války přinášely zdokonalování vojenské výstroje a výzbroje
- ❖ Hlavní inovace meče byla v prodloužení jeho čepelí a jiného tvaru záštity

- ❖ Nejdelší meče byly keltské a germánské, jejich nevýhodou pak byla vysoká hmotnost
- ❖ Středověké meče byly až 3kg těžké, často s tupou špičkou, protože sloužili převážně k seku
- ❖ Seky vedly hlavně na soupeřův krk, event. hlavu , ale také paže a nohy
- ❖ Meče vlastnila pouze nepatrná část všeho obyvatelstva – vrstva feudálů (rytířů)
- ❖ Na rozdíl od mečů starověku, kde byly vyráběny ve velkých sériích, byl v době ranného středověku každý kus zbroje originálem, který vyráběl mistr kovářský či zbrojařský
- ❖ Cena jednoho mohla mít i cenu malého množství krav

VIKINGOVÉ

- ✓ Tito germánští obyvatelé Severu byli perfektní šermíři především s dlouhými meči a dvouruční sekerou
- ✓ Jejich šerm se vyznačoval především hrubou silou, rozhodující u primitivních seků či bodů

BOŽÍ SOUDY A SOUDNÍ SOUBOJE

- ✚ Z hlediska šermířského umění představují prvopočátek soubojů a umění soubojového vůbec
- ✚ Šlechtici bojovali mečem, neurození lidé pak kyjem či dřevěnou palicí
- ✚ O způsobu a provedení středověkého soudního souboje po stránce šermířské je dochována řada dokladů
- ✚ První opravdové šermířské školy vznikají v období evropské renesance
- ✚ Šerm se postupně z bojového umění stává „uměním“, které vyžaduje pravidelné cvičení podle zavedené soustavy. Rozhodující se stává obratnost a ne hrubá síla

ŠERM V NOVOVĚKU (DO KONCE 19. STOL.)

- Dochází k velkému rozkvětu spolků a cechů, které se šermu věnují
- V 15.stol. v Itálii vznikají první šermířské školy
- S odkládáním těžké zbroje klesá i hmotnost chladných zbraní. Meče se stávají lehčími a s tenčí čepelí. Dají se nosit jako poboční zbraň na osobní ochranu a souboje
- Čím byl meč lehčí tím více se s ním daly provádět rychlejší a složitější akce a vyšším mistrovstvím tak porazit i soupeře daleko fyzicky silnějšího
- Začíná mít smysl technika šermu před hrubou silou a tímto začíná skutečný vývoj šermířského umění v Evropě
- Přesto zůstává důležitá i fyzická zdatnost – šerm byl provázán zápasnickými chvaty, mohl se strhnout i v pouhou rvačku

- Teprve 17. a 18. stol. Znamená nástup jakýchsi pravidel a snahy o „fair play“

ŠPANĚLSKÁ ŠKOLA ŠERMU

- ☞ Vyučují se zvláštní obraty a pohyby zbraní
- ☞ Vyučuje se také teorie
- ☞ Španělští učitelé vytvořili již v 15. stol. ze šermu mysteriózní vědu vyžadující znalost geometrie, filosofie a spočívající na matematickém poměru oblouků, úhlů, tětív a podobných věcí, pro praktický šerm téměř nepoužitelných. Přesto měli až do konce 17. stol. pověst výborných duelantů
- ☞ V 17. stol. pak španělská škola definičně ustupuje šermířské škole italské a později francouzské
- ☞ Španělé šermovali civilní obdobou vojenského kordu , bodnou zbraní s dlouhou úzkou čepelí a zvoncovitým košem, kterou nazvali rapír.

ITALSKÁ ŠKOLA ŠERMU

- ◆ Otcem italského šermu byl *Achille Marozzo*, který ve svém díle *Opera nova* podává relativně jasný výklad o výcviku šermu té doby. Po mnoha stoletích šermířského „temna“ tak začíná vznikat moderní šerm v oné přibližné podobě, jak jej známe dnes
- ◆ Marozzo ve své knize popisuje dvanáct druhů „střehů“ – myslí tím pravděpodobně pohyby nohou
- ◆ *Camillo Agrippa* jako první v historii zdůrazňuje výhody bodů před seky

FRANCOUZSKÁ ŠKOLA ŠERMU

- ▲ Zakladatelem moderního francouzského šermu je *Henri de Saint Didier*, který využil starší italské práce a sjednotil a myšlenky svých předchůdců sjednotil do přesně definované metodiky
- ▲ Roku 1567 založil Karel IX. Královskou šermířskou akademii a od té doby se zásady výuky šermu a skládání mistrovských zkoušek konsolidovali pod tímto ústavem
- ▲ Začátkem první poloviny 17.stol. byla vynalezena další šermířská zbraň, a sice **fleret**
- ▲ Fleret byl napodobeninou kordu, ovšem v daleko lehčím provedení s čepelí průřezu čtvercového a malou kulatou číškou. Délka čepele byla přibližně stejná jako u kordu, cca. 90 cm. Cílem šermu fleretem byly akce zaměřené především na hrud' soupeře čili tzv. smrtící body
- ▲ Fleret byl původně využíván pouze jako cvičná zbraň k výuce šermu kordem, postupně se z něj však stala zbraň samostatná, která se ve sportovním šermu používá dodnes

NĚMECKÁ ŠKOLA ŠERMU

- ⇒ Nejstarším německým šermířským sdružením je *Bürgerschaft von St. Marcus von Löwenberg* (měšťanstvo Sv. Marka z Löwenbergu) z období 14. stol.
- ⇒ Němci byli vždy pozoruhodnými šermíři, přesto v šermu rapírem nic pozoruhodného nepřinesli. Při výcviku se spokojovali s překládáním a asimulováním děl cizích učitelů
- ⇒ Také pozdější výcvik byl založen čistě na poznatcích italské školy, jejichž šerm byl Němcům nejbližší až do moderních časů

ŠERM V ANGLII

- × Patrně nejznámějším anglickým šermířským mistrem byl Domenico Angelo Malevolti Termamondo, naturalizovaný Ital, který byl znám pod jménem Mistr Angelo. Založil v Anglii dynastii Angelů, která tu působila po dvě století
- × Britové se vždy konzervativně navraceli ke svým tradičním zbraním, v 19. Stol. byl jejich šerm značně ovlivněn armádními praktikami
- × Populární byl jak šerm tesákem, tak šavlí, ale kupodivu v šermu nijak nevynikli a s vlastním tradičním stylem nijak neprozazili

VÝCVIK ŠERMU

- ↻ V 19. stol. se již šermířny v mnohém podobaly dnešním sportovním šermírnám
- ↻ Ani výcvik ve starých šermírnách se nijak diametrálně nelišil od výcviku v současných šermírnách sportovních
- ↻ Základní rozdíly od současnosti můžeme shrnout v těchto bodech:
 - Výcvik byl opatrnější než dnes, protože nebyly používány ochranné masky obličejů
 - Zbraně žáků měly daleko tvrdší a méně ohebné čepele než ty dnešní. Z tohoto důvodu byla spousta akcí prováděna pouze v náznacích

Šerm se stále vyvíjel, zbraně byly stále lehčí, bylo vynalézáno stále množství nových šermířských akcí a jejich kombinací. Přesto v té době dochází v Evropě k stagnaci souborového šermu, bojový šerm už dávno ztratil význam. Tato stagnace končí v polovině 18. stol. vynálezem šermířské masky, který dovolil poprvé v historii šermu provádět šermířské akce naplno nejenom v boji, ale také při tréninku. Koncem 18. stol. pak každý kdo chtěl alespoň trochu držet krok s módou, musel alespoň trochu umět zacházet s kordem. Po celé Evropě tak vyučovali najímaní italští a francouzští mistři šermu. V té době se již francouzská i italská škola značně diferencuje nejen v provádění akcí ale i ve zbraních.

V 18. stol. se šerm začíná dostávat do sportovní dimenze. Nejvyšší dokonalosti a popularity pak šerm dosahuje ve Francii.

SPORTOVNÍ ŠERM

- ◆ První mezinárodní turnaj uspořádán v Londýně roku 1825
- ◆ Přibližně v téže době byl a ve Francii definována poslední šermířská akce, čímž byl vývoj šermu ukončen
- ◆ V dnešní době nové akce nevznikají, pouze se vylepšují akce staré, především se zjednodušují a zrychlují a jinak kombinují, stejně tak pohyby nohou (Vincenc, 2000)

3./ Základní charakteristika sportovního šermu

Šerm je úpolová sportovní disciplína (tzn. zápolení, při němž soupeři překonávají živou sílu protivníka) sečnými nebo bodnými zbraněmi. Ve sportovním šermu se bojuje **fleretem**, **kordem** (bodné zbraně) a **šavlí** (sečná zbraň, všechny disciplíny muži i ženy, registrace zásahů elektrickým přístrojem). Soutěže se pořádají pro jednotlivce a čtyřčlenná družstva. Každý zápas rozhoduje rozhodčí a pokyny vydává zásadně ve francouzštině. Fleretem a kordem může šermíř soupeře zasáhnout jen hrotem, u šavle platí zásahy jak hrotem, tak celou čepelí. Čistý čas boje je 3 minuty, jestliže šermíř docílí pěti zásahů rychleji, je zápas ukončen. Končí-li regulérní čas nerozhodně, rozhoduje následující zásah. Od druhého kola až do finále se šermuje přímým vylučovacím způsobem na 15 zásahů s časovým limitem 9 minut, rozdělených do 3 částí po 3 minutách s přestávkami po 1 minutě. Platná zásahová plocha je u fleretu trup, u kordu celé tělo a u šavle část těla od pasu nahoru. Zápasí se na planši o rozměrech 1,5—2 x 14 metrů. Předepsané je speciální oblečení s maskou (dnes nejčastěji z kevlarových vláken, maska chrání hlavu z kovového pletiva). V České republice se soutěží v 5 věkových kategoriích: mladší žáci a žačky do 13 let, žáci a žačky do 15 let, kadeti a kadetky do 17 let, junioři a juniorky do 20 let, senioři a seniorky neomezeně. Pořádají se také soutěže veteránů (podle propozic pořadatele, zpravidla od 40 let). Šerm je tradiční olympijský sport, šerm kordem je součástí moderního pětiboje. Šerm řídí Mezinárodní federace šermu (FIE), založená roku 1913.

V Evropě je populární také japonské bojové umění kendó [japonsky cesta meče], druh šermu s dlouhými bambusovými tyčemi a iaidó (umění tasení meče). Kendó se vyvinulo jako výcvik samurajů.

(<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0erm>)

Doplnění k citaci textu

Pravidla FIE (Fédération Internationale d'Escrime – Mezinárodní šermířská federace) byla jednomyslně přijata pro všechny šermířské soutěže na olympijských hrách Mezinárodním kongresem národních olympijských výborů, který se konal v **Paříži** v červnu 1914.

(cz-serm.cz/file.php?ka=4)

4./ Základní charakteristika šermířských zbraní a vybavení

FLERET

- ↵ **Fleret** je lehká bodná zbraň (lehčí než kord) určená pro sportovní použití
- ↵ byla vyvinuta v průběhu 17. století

Obr. č. 1 Fleret

- ↵ Jméno pochází z francouzského slova fleur (květ) a odkazuje na tvar záštitných oblouků
- ↵ Technické parametry: zbraň se skládá z čepele, číšky a rukojeti. Musí být kratší než 110 cm a lehčí než 500 g. Podle typu rukojeti se rozlišuje fleret francouzský, italský, nebo belgický. Čepel má obdélníkový průřez
- ↵ Fleret je velmi rychlá a technická zbraň, vhodná pro začátečníky i zkušené šermíře. Začátečníci s ním obvykle začínají a teprve později přecházejí na kord
- ↵ Při šermu s fleretem se počítají zásahy na vymezené části trupu šermíře vymezeném speciální el. vodivou vestou.

Obr. č. 2 Fleret

(<http://cs.wikipedia.org/wiki/Fleret>)

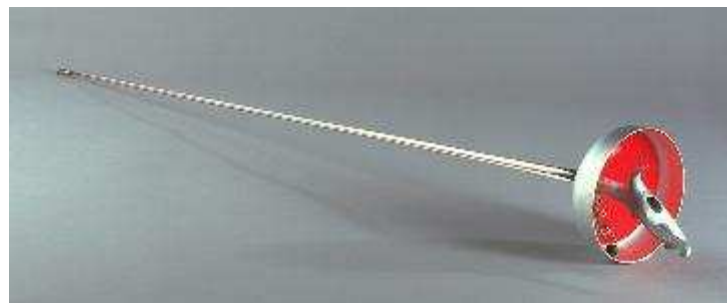
KORD

- Kord je chladná poboční bodná zbraň, která se vyvinula z pozdních typů bodných mečů
- V českém prostředí poprvé doložen počátkem 15. století
- Se svou štíhlou a dlouhou čepelí postupně vytlačoval mohutnější meče
- Když už ruka nebyla chráněna železnou rukavicí (aby mohla snáze stisknout spoušť palné zbraně), chránil ji koš ze železných úponků
- Kromě šlechtických kordů, které se postupně vyvíjejí v subtilnější souborový rapír, probíhá souběžně vývoj kordu jako vojenské zbraně
- V 18. století ztrácejí i vojenské kordy své praktické uplatnění a stávají se doplňkem uniformy, odznakem důstojnické, a posléze i úřednické hodnosti
- Šerm kordem je jednou z disciplín sportovním šermu. Na rozdíl od fleretu či šavle je u kordu platnou zásahovou plochou celé tělo šermíře. Z tohoto důvodu má také číška, chránící ruku, znatelně větší rozměr než u ostatních zbraní. Celková délka sportovního kordu nesmí přesáhnout 110 cm (20 cm z toho připadá na rukojeť a záštitu) a hmotnost 770 g. Čepel má trojúhelníkový průřez ve tvaru mírně prohnutého V, díky čemuž je relativně tuhá.

(<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kord>)

Obr. č. 3 Kord

Obr. č. 4. Kord

ŠAVLE

- × Šavle je sečná zbraň obvykle zakřiveného tvaru s ostřím na jedné straně, může ale být i přímá a oboustranná
- × V historii byla velmi oblíbená a užívaná od středověku až po začátek 20. století
- × Český výraz *šavle* pochází pravděpodobně z maďarského slova *szablya*, znamenajícího zhruba „*nástroj na sekání*“
- × Historický původ šavle není zcela jasný. V Evropě se poprvé objevila v 10. století s příchodem Maďarů. Velmi rozšířená byla v 19. století v době napoleonských válek
- × Dnes je šavle používána v závodním šermu
- × Dále v případě armád může tvořit součást slavnostní uniformy a výzbroj čestných jednotek
- × Posledního masového použití se šavle dočkaly v 1. světové válce, kde byly používány hlavně důstojníky
- × V 2. světové válce již byly šavle používány jen u japonské armády

Obr. č. 5 Šavle

(<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0avle>)

OBLEK

- Šermířské oblečení je vyrobeno se zřetelem na vysokou úroveň bezpečnosti ze špičkových materiálů podobně jako neprůstřelné vesty
- Je navrženo tak, aby bylo bezpečné, pohodlné a dobře vypadalo

Obr. č. 6. Oblek vrchní díl

Obr. č.7 Kalhoty

Obr. č.8 Podvestička

Obr. č.9 Ochrana prsou

Obr. č.10 Maska

MASKA

Maska chrání obličej šermíře. Je vyrobena z moderních vysoce bezpečných materiálů

(<http://scpraha.com/>)

4./ Šerm na OH – změny v mužských kategoriích ve kterých se soutěžilo

Sportovní šerm byl na programu novodobých OH nepřetržitě již od jejich prvního konání r.1896 v Aténách, kde muži soutěžili ve třech disciplínách:

- ✚ Fleret jednotlivci
- ✚ Fleret mistři
- ✚ Šavle jednotlivci

Na OH r.1900 v Paříži byly k původnímu modelu z Atén přidány další čtyři disciplíny:

- ▲ Kord jednotlivci
- ▲ Kord mistři
- ▲ Kord mistři a amatéři
- ▲ Šavle mistři

I OH r. 1904 v St. Louis měli vlastní model soutěžních kategorií. Poprvé a zároveň naposled v historii novodobých OH byla na program zařazena šermířská kategorie:

- ❖ Hole

Londýn 1908 ani Stockholm 1912 nepřinesli žádné zásadní inovace či změny a vycházeli z již zařazených modelů předešlých her.

Nová historie a tradice, která byla dodržována po dobu dalších dvaceti OH, byla poprvé uskutečněna r. 1920 na OH v Antverpách, kde mužský šerm reprezentovalo šest kategorií:

- Fleret družstev
- Fleret jednotlivci
- Kord družstev
- Kord jednotlivci
- Šavle družstev
- Šavle jednotlivci

Změnu přinesly až OH r. 2008 v Pekingu, kde oproti dvacet let dodržované tradici byla z programu vypuštěna kategorie:

- ⇒ Fleret družstev

Mužské kategorie v šermu na jednotlivých Olympijských hrách

<i>Rok</i>	<i>Město</i>	<i>Stát</i>	<i>Fleret družstev</i>	<i>Fleret jednotlivci</i>	<i>Fleret mistři</i>	<i>Hole</i>	<i>Kord družstev</i>	<i>Kord jednotlivci</i>	<i>Kord mistři</i>	<i>Kord mistři a amatéři</i>	<i>Šavle družstev</i>	<i>Šavle jednotlivci</i>	<i>Šavle mistři</i>	<i>Šavle tři zásahy</i>
1896	Atény	Řecko		X	X							X		
1900	Paříž	Francie		X	X			X	X	X		X	X	
1904	St.Louis	USA	X	X		X		X				X		
1908	Londýn	Anglie					X	X			X	X		
1912	Stockholm	Švédsko		X			X	X			X	X		
1920	Antverpy	Belgie	X	X			X	X			X	X		
1924	Paříž	Francie	X	X			X	X			X	X		
1928	Amsterdam	Nizozemí	X	X			X	X			X	X		
1932	Los Angeles	USA	X	X			X	X			X	X		
1936	Berlín	Německo	X	X			X	X			X	X		
1948	Londýn	Anglie	X	X			X	X			X	X		
1952	Helsinky	Finsko	X	X			X	X			X	X		
1956	Melbourne	Austrálie	X	X			X	X			X	X		
1960	Řím	Itálie	X	X			X	X			X	X		
1964	Tokio	Japonsko	X	X			X	X			X	X		

1968	Mexico City	Mexiko	X	X			X	X			X	X		
1972	Mnichov	Německo	X	X			X	X			X	X		
1976	Montreal	Kanada	X	X			X	X			X	X		
1980	Moskva	Sovětský svaz	X	X			X	X			X	X		
1984	Los Angeles	USA	X	X			X	X			X	X		
1988	Soul	Korea	X	X			X	X			X	X		
1992	Barcelona	Španělsko	X	X			X	X			X	X		
1996	Atlanta	USA	X	X			X	X			X	X		
2000	Sydney	Austrálie	X	X			X	X			X	X		
2004	Atény	Řecko	X	X			X	X			X	X		
2008	Peking	Čína		X			X	X			X	X		

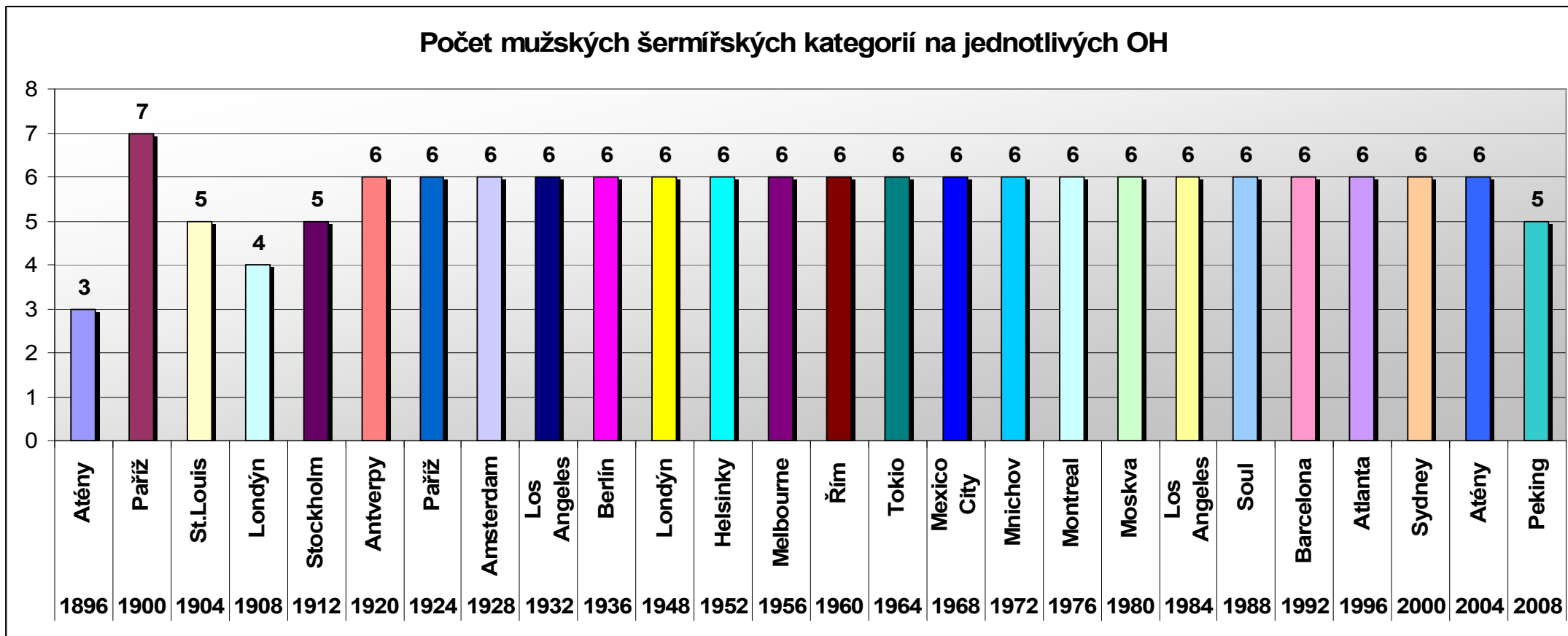
Poznámka: OH Atény 1906

Po debaklu v letech 1900 a 1904 nabídl Řecko pořádání jakýchsi meziher v roce 1906. Baron Pierre de Coubertin se původně této myšlence bránil, ale když viděl nadšení řeckých organizátorů, nechal se přesvědčit, že olympijská myšlenka potřebuje takové oživení.

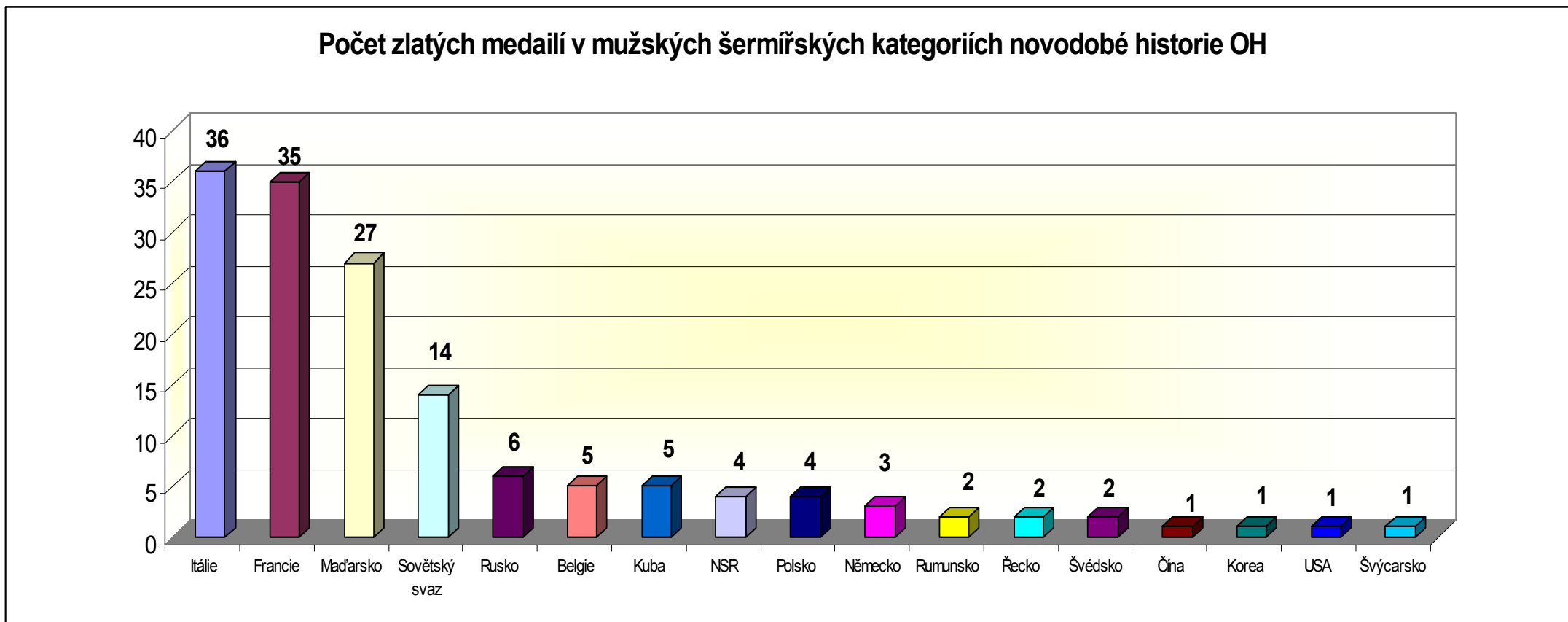
Další mezi hry se měly konat v roce 1910, ale vzhledem k politickým nepokojům se neuskutečnily a myšlenka meziher byla opuštěna. **Všechny výsledky z roku 1906 jsou považovány za neoficiální a nejsou započítány do statistik Mezinárodního olympijského výboru.**

(<http://www.olympic.cz/index.php?clanek=33>, http://oh2008.denik.cz/vysledky/vysledky_oh_20080805.html)

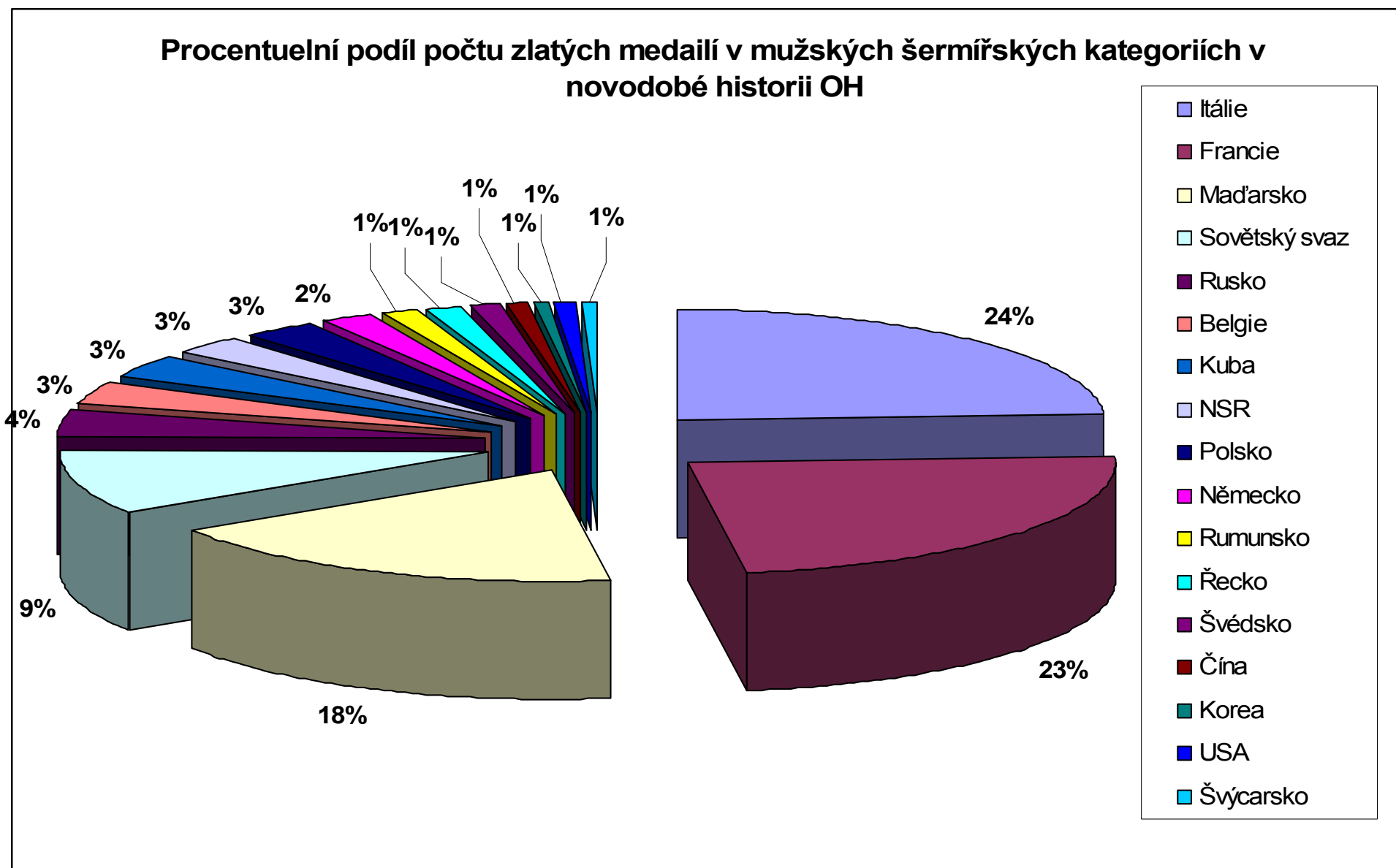
6./ Grafické znázornění počtu mužských šermířských kategorií na jednotlivých OH

7./ Grafické znázornění počtu zlatých medailí v mužských šermířských kategoriích novodobé historie OH

8./ Grafické znázornění procentuelního podílu počtu zlatých medailí v mužských šermířských kategoriích v novodobé historii OH

9./ Závěr

Šerm jako dynamický sport je jedním z pouhých čtyř, které v programu moderních olympijských her nikdy nechyběly. Tento sport vyžaduje chladnou hlavu a zkušenost a šermířští šampioni jsou často schopni se udržet na vrcholu po mnoho let. Aladár Gerevich z Maďarska například vyhrál v letech 1932 až 1960 šavli týmů na šesti olympijských hrách po sobě.

10./ Použitá literatura a zdroje

1. Vincenc, J. *Stručná historie šermu*. Praha: Elka Press, 2000. 100 s. ISBN 80-902745-1-X 2.
2. Giffort, C. přeložil Stanislav Křížek, *Olympijské hry od Athén 1896 k aténám 2004*, Praha: Fragment, 2004, 1. vyd. 80s. ISBN 8072009079
3. Wikipedie Otevřená encyklopedie. <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0erm>. 3. 10. 2008
4. Wikipedie Otevřená encyklopedie. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Fleret>. 14. 8. 2008
5. Centrum sportovního šermu *SC Praha*. <http://scpraha.com/> 2006
6. Olympic.cz *Oficiální stránky Českého olympijského výboru*. <http://www.olympic.cz/?sec=130>. 2007
7. Olympic.cz *Oficiální stránky Českého olympijského výboru*. <http://www.olympic.cz/index.php?clanek=33>. 2007
8. Olympiáda deník.cz. http://oh2008.denik.cz/vysledky/vysledky_oh_20080805.html. 24. 08. 2008